Nr. 24. Warszawa, dnia 12 Kwietnia 1919 r. Rok II.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. Z zaboru austrjackiego i z terenów b. okupacji austrjackiej można wpłacać za numer „Dziennika Urzędowego M. S. W.“ 1 kor. 75 h. „Dziennik Urzędowy“ przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski Nr. 9.

I.

307.

DEKRET

o rozciągnięciu na okręgi sądowe bialski i suwalski przepisów, dotyczących zarządu i wymiaru sprawiedliwości, obecnie obowiązujących w okręgu sądu apelacyjnego warszawskiego.

Wszelkie wogóle przepisy, dotyczącze zarządu i wymiaru sprawiedliwości, w szczególności przepisy, dotyczące urządzenia sądownictwa, dyzlokacji sądów, wynagrodzenia urzędników wymiaru sprawiedliwości, postępowania cywilnego i karnego, tudzież kosztów sądowych, obecnie obowiązujące w okręgu Sądu Apelacyjnego Warszawskiego, rozciąga się niniejszem na okręgi sądowe bialski i suwalski.

Dan w Warszawie, dn. 4 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa (—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów (—) *I. J. Paderewski.*

Minister Sprawiedliwości (—) *Supiński.*

„Dz. Pr.“ z dnia 8.II 1919 r. № 14 poz. 188.

308.

DEKRET
o rejestrze handlowym.

ROZDZIAŁ I.
Przepisy ogólne.

Art. 1.

Przepisom dekretu o rejestrze handlowym podlegają wszyscy, uznawani za handlujących przez kodeks handlowy lub przez inne ustawy, z wyjątkiem zajmujących się handlem drobnym.

Minister Sprawiedliwości określać będzie w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz z Ministrem Skarbu, które osoby mają być uważane za zajmujące się handlem drobnym.

Art. 2.

Obowiązkowemu zarejestrowaniu ulegają:

1) firma, siedziba i przedmiot przedsiębiorstwa, ich zmiana, zbycie i zwinięcie przedsiębiorstwa otwarcie, zbycie i zwinięcie oddziału, sprzeciwienie się wypłacie ceny kupna, (art. 61), zastrzeżenie w umowie rozwiązania sprzedaży przedsiębiorstwa, jeżeli nabywca nie zapłaci ceny kupna, zastrzeżenie przywileju na sprzedanym przedsiębiorstwie oraz przejście aktywów na nabywcę przedsiębiorstwa (art. 56);
2) udzielenie, rodzaj (art. 39) i ustanie prokury;
3) otwarcie i ukończenie likwidacji, osoby likwidatorów i ich zmiana;
4) ogłoszenie i podniesienie upadłości oraz umorzenie postępowania upadłościowego, imię i nazwisko kuratora i syndyka masy upadłości;
5) ustanowienie i ustanie nadzoru sądowego oraz imię i nazwisko nadzorcy sądowego; ponadto:
6) w odniesieniu do handlujących jednoosobowo—imię i nazwisko właściciela przedsiębiorstwa, treść umów co do stosunków majątkowych między małżonkami i wyroków, odnoszących się do związku małżeńskiego, otwarcie spadku i udzielenie pełnomocnictwa do prowadzenia przedsiębiorstwa spadkowego (art. 44 i 45), upoważnienie, udzielone nieletniemu do prowadzenia handlu, pozbawienie handlującego prawa zajmowania się handlem, pozbawienie go własnej woli lub ograniczenie tejże na mocy wyroku sądowego;
7) w odniesieniu do spółek firmowych i firmowo komandytowych skład wspólników firmowych i fundusz wspólników komandytowych oraz osoby, uprawnione do zarządzania i rozporządzania majątkiem spółki, i zmiana tych danych, treść umów wspólników firmowych co do stosunków majątkowych między małżonkami i wyroków, odnoszących się do związku małżeńskiego, otwarcie spadku po wspólniku firmowym, pozbawienie wspólnika firmowego prawa zajmowania się handlem, pozbawienie go własnej woli lub ograniczenie tejże na mocy wyroku sądowego;
8) w odniesieniu do spółek akcyjnych i komandytowo-akcyjnych—osoby uprawnione do zarządzania i rozrządzania majątkiem spółki względnie skład ich rad nadzorczych, wysokość kapitału zakładowego, rodzaj akcji (imienne czy na okaziciela), ilość akcji uprzywilejowanych, ich nominalna wartość, sposób wpłaty, wpłacone na akcje kwoty, prawo emisji obligacji i ich nominalna wartość;
9) w odniesieniu do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością — imiona i nazwiska wspólników, imiona i nazwiska członków zarządu i względnie skład rady nadzorczej, wysokość kapitału zakładowego, uchwały w przedmiocie podwyższenia i obniżenia kapitału zakładowego, wysokość udziałów i sposób ich wpłaty, terminy wpłaty, wysokość wpłaty w gotówce, sprzeciw wierzyciela spółki w przedmiocie obniżenia kapitału zakładowego oraz zmiana tych danych; przepis ten stosuje się analogicznie do stowarzyszeń i związków, uznanych za handlowe.

Art. 3.

Do zgłoszenia w wymienionych w artykule poprzedzającym wypadkach obowiązani są:

ad 1, 2, 6, 9 stosownie do okoliczności właściciel przedsiębiorstwa, jego spadkobiercy, prawni zastępcy, pełnomocnik przedsiębiorstwa spadkowego, osoby uprawnione do zarządzania i rozrządzania majątkiem spółki, stowarzyszeń oraz związków, uznanych za handlowe;
ad 3 likwidatorowie;
ad 4 kurator i syndyk upadłości;
ad 5 nadzorca sądowy,

O pozbawieniu handlującego prawa prowadzenia handlu zawiadamia również urząd prokuratorski.

Wykreślenie firmy z rejestru handlowego następuje z urzędu w braku osób, zobowiązanych do zgłoszenia, lub na podstawie wyroku sądowego.

Art. 4.

Na mocy wyroku lub decyzji sądowej wpis do rejestru może nastąpić na żądanie którejkolwiek ze stron, wpływających do sprawy, choćby ustawa przepisywała zgłoszenia łączne.

Kto uzyskał postanowienie sądowe w przedmiocie niedopuszczenia pewnego wpisu, może sprzeciwić się wciągnięciu go do rejestru.

Art. 5.

Zarejestrowanie polega na wciągnięciu właściwych danych (art. 2) do oddzielnych ksiąg, noszących nazwę rejestru handlowego.

Księgi te prowadzone są w sądach okręgowych przez sekretarza sądu okręgowego pod nadzorem jednego z sędziów (sędzia rejestrowy).

Art. 6.

Sędzia rejestrowy bada, czy zgłoszone do rejestru dane odpowiadają przepisom prawnym, wydaje postanowienia w zakresie rejestru i kieruje czynnościami rejestrowemi.

Do obowiązków sędziego rejestrowego należy również czuwanie:

1) ażeby dokonywane były nakazane ustawą czynności rejestrowe;
2) ażeby niezgodne z ustawą używanie firmy było ścigane:

W tym celu sędzia rejestrowy wzywa osoby, zobowiązane do czynności rejestrowych, do ich dopełnienia pod zagrożeniem kar i ściga karami niezgodne z ustawą używanie firmy.

Kary wynoszą od 20 do 1.000 mk. polskich i mogą być powtarzane.

Wezwanie lub kara mogą być ogłaszane na koszt winnego.

Postanowienia sędziego rejestrowego ulegają zaskarżeniu w drodze skargi incydentalnej według przepisów ustawy postępowania cywilnego.

Art. 7.

Dane będą wciągane do rejestru handlowego na podstawie aktów bądź urzędowych bądź prywatnych lub na podstawie oświadczeń do protokułu.

Akty winny być dołączane do zgłoszenia w pełnym brzmieniu lub, o ile ustawa nie stanowi wyjątku (art. 57), w wyciągu, zawierającym dane z artykułu drugiego.

Zgłoszenia do rejestru mogą być bądź dokonywane osobiście przez strony interesowane, prokurenta lub szczególnie do tego upoważnionego pełnomocnika, bądź przesyłane do sądu.

Podpis osoby, wydającej pełnomocnictwo lub wysyłającej zgłoszenie, powinien być poświadczony przez notarjusza lub sędziego pokoju.

Art. 8.

Każdy wpis ulega obowiązkowemu i bezzwłocznemu ogłoszeniu, o ile ustawa niniejsza nie czyni wyjątku (art. 63).

Ogłoszenie polega na wydrukowaniu wpisów rejestrowych w gazecie urzędowej i w jednej z miejscowych gazet, wyznaczonej corocznie przez sędziego rejestrowego. W wypadkach szczególnych może sąd zarządzić ogłoszenie także w innych gazetach.

Art. 9.

Ogłoszenie wpisów zarejestrowanych skutkuje domniemanie prawne o dojściu ich do wiadomości powszechnej z upływem ósmego dnia od daty gazety urzędowej, zawierającej ogłoszenie.

Art. 10.

Wszelkie dane zarejestrowane i ogłoszone mają za sobą domniemanie wiarogodności i obowiązują osoby trzecie, chyba że dowiodą; iż o nich wiedzieć nie mogły.

Dane, które winny być zarejestrowane, a do rejestru wciągnięte nie zostały, nie obowiązują osób trzecich, chybaby im udowodniono, że skądinąd o nich wiedziały.

Art. 11.

Spółki akcyjne, spółki komandytowo-akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz stowarzyszenia i związki, uznane za handlowe, powstają prawnie z chwilą zarejestrowania.

Osoby, działające ich imieniem przed zarejestrowaniem, odpowiadają osobiście i solidarnie.

Art. 12.

Niewykonanie obowiązku zgłoszenia nie może służyć za podstawę do zarzutów przeciw osobom trzecim.

Art. 13.

Osoby, obowiązane do zgłoszenia w sprawach rejestru są odpowiedzialne za szkody, wynikłe z niewykonania lub zwłoki w wykonaniu tej czynności.

Art. 14.

O ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej, zgłoszenie do zarejestrowania winno nastąpić w terminie 15-dniowym, a zawiadomienie ze strony sądów i urzędów w ciągu dni 8-iu od wydarzenia, ulegającego zarejestrowaniu. Do obliczenia terminów mają zastosowanie odpowiednie przepisy ustawy postępowania cywilnego.

Art. 15.

Jeżeli przedsiębiorstwo uchyla się od zarejestrowania jakichkolwiek danych (art. 2), może sędzia rejestrowy albo wzywać do dopełnienia obowiązku w terminach ośmiodniowych pod zagrożeniem karami pieniężnymi (art. 6), albo w każdym stanie sprawy uskutecznić odnośny wpis z urzędu.

Sądy, urzędy, organy kupiectwa i pod rygorem odpowiedzialności dyscyplinarnej notarjusze obowiązani są na wezwanie sędziego rejestrowego dostarczać odpowiednich informacji i aktów (art. 7), w celu dokonania wpisów z urzędu. W tym samym celu mogą być przesłuchiwane przy analogicznym zastosowaniu przepisów ustawy postępowania cywilnego osoby trzecie jako świadkowie.

Koszta postępowania z urzędu ponosi uchylający się od zarejestrowania.

Art. 16.

Urzędy, do których należy wydawanie świadectw na prawo zajmowania się handlem i przemysłem, obowiązane są przesyłać za każdy miesiąc w ciągu następujących po nim dni 15-tu do właściwego sądu okręgowego wykazy osób fizycznych i prawnych, którym wydane zostały świadectwa na prawo zajmowania się handlem i prze-

mysłem, oprócz drobnego, ze wskazaniem miejsca ich zamieszkania.

Art. 17.

Notarjusze obowiązani są przesyłać za każdy miesiąc w ciągu następujących po nim dni 15-tu do właściwego sądu okręgowego wykazy sporządzonych lub poświadczonych przez nich aktów, zawierających dane, które ulegają zarejestrowaniu. W wykazach tych należy wymienić: rodzaj i numer aktu lub poświadczenia według rejestru notarjusza, datę, imiona, nazwiska i zamieszkanie stron.

Za niewykonanie tego obowiązku notarjusz, oprócz wynagrodzenia szkód, ulegnie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Art. 18.

Każdy oddział winien być zarejestrowany we właściwym dla jego siedziby sądzie okręgowym.

Art. 19.

O ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej, wszystkie wpisy, dotyczące zakładu głównego i oddziału, winny być wciągnięte do rejestru handlowego właściwego zarówno dla zakładu głównego, jak i oddziału.

Wpis nie może być wciągnięty przez sąd właściwy dla oddziału przed złożeniem dowodu, że wciągnięty został już przez sąd właściwy dla zakładu głównego.

Sądy okręgowe komunikują sobie wzajemnie uchwały w przedmiocie wpisów, dotyczących zakładu głównego i oddziału danego przedsiębiorstwa, i z urzędu przestrzegają ich zgodnośc między sobą.

Art. 20.

Kupiectwo:

1) jest uprawnione do czuwania:
   a) ażeby nakazane ustawą wpisy były dokonywane i ogłaszane,
   b) ażeby niezgodne z ustawą używanie firmy było ścigane.

2) jest obowiązane do wydawania na żądanie sądu opinji:
   a) w razie wątpliwości przy dokonywaniu wpisów,
   b) w przedmiocie wyboru gazet, przeznaczonych do ogłoszeń.

W wypadkach pod 1 służy kupiectwu w razie odrzucenia wniosku prawo zażalenia w drodze instancji.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu określa, które organy kupiectwa należy uważać za jego przedstawicielstwo.

Art. 21.

O ile ustawa niniejsza nie stanowi wyjątku (art. 57), rejestr handlowy wraz z pismami i dokumentami jest dostępny do przeglądania dla wszystkich.

Odpisy, wyciągi i wszelkiego rodzaju zaświadczenia z rejestru, pism i dokumentów będą wydawane każdemu na żądanie.

Art. 22.

Językiem urzędowym rejestru handlowego jest język polski.

W języku tym winny być zgłaszane wszystkie pisma i dokumenty oraz dokonywane podpisy.

ROZDZIAŁ II.

Firmy.

Art. 23.

Firma jest nazwą, pod którą handlujący (art. 1) prowadzi przedsiębiorstwo.

Handlujący może skarżyć i być skarżonym pod swoją firmą.

Art. 24.

Firma handlującego jednoosobowo winna składać się z jego nazwiska i przynajmniej jednego jego imienia.

Do firmy nie wolno dołączać dodatków, uznających spółkę, lub mogących wprowadzić w błąd co do przedmiotu albo zakresu przedsiębiorstwa lub stosunków jego właściciela; natomiast dozwolone są dodatki, mające na celu odróżnienie od innych osób lub przedsiębiorstw.

Art. 25.

Firma spółki firmowej winna składać się z nazwisk wszystkich lub kilku wspólników albo przynajmniej imienia i nazwiska jednego z nich ze wzmianką, oznaczającą istnienie spółki.

Firma spółki komandytowej winna składać się z nazwisk wszystkich lub kilku wspólników firmowych lub przynajmniej imienia i nazwiska jednego z nich z dodaniem w całości lub w skróceniu wyrazów „spółka komandytowa".

Nazwiska wspólników komandytowych w skład firmy wchodzić nie mogą.

Art. 26.

Firma spółki akcyjnej, komandytowo-akcyjnej i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością tworzy się w zasadzie od przedmiotów przedsiębiorstwa. Musi ona zawierać w sobie wyrazy: „spółka akcyjna" względnie „spółka komandytowo-akcyjna" względnie „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" bez skrócenia.

Umieszczenie w firmie spółki akcyjnej, komandytowo-akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nazwisk osób żyjących dopuszczalne jest jedynie za ich zgodą, a nazwisk osób nieżyjących za zgodą ich spadkobierców.

Art. 27.

Nazwy fantastyczne czyli zmyślone oraz dodatki, bliżej określające przedsiębiorstwo, mogą być używane jedynie razem z firmą i ulegają wraz z nią zarejestrowaniu.

Art. 28.

Zmiana nazwiska bez zmiany osoby handlującego, którego nazwisko wchodzi w skład firmy, nie obowiązuje do zmiany firmy.

Do firmy winien być jednak dołączony dodatek, wskazujący na nowe nazwisko.

Art. 29.

Wejście do spółki firmowej albo komandytowej, lub wyjście z niej wspólnika, którego nazwisko w firmie nie figuruje, nie wpływa na zmianę firmy, o ile sama spółka nie przestaje istnieć.

Art. 30.

Firmy, znajdujące się w okręgu tego samego sądu okręgowego, powinny odróżniać się jedna od drugiej. Firma nowo zarejestrowana może być wciągnięta do rejestru jedynie ze zmianami, wyraźnie odróżniającemi ją od firm innych, wcześniej zarejestrowanych.

Oddział otwarty w okręgu innego sądu może być zarejestrowany tylko ze zmianami wyraźnie odróżniającemi jego firmę od innych, w tymże okręgu sądowym zarejestrowanych.

Art. 31.

Firma, nabyta przez umowę między żyjącymi, może być używana ze zgodą nabywcy, a po jego śmierci — za zgodą jego następców prawnych z dodatkiem, wskazującym na rzeczywistego właściciela.

Firma, nabyta w drodze spadkobrania, winna być używana z dodatkiem „spadkobiercy".

Dodatki, wskazujące rzeczywistego właściciela względnie spadkobierców, winny być dołączone pod karą pieniężną wszędzie, gdziekolwiek firma figuruje.

Pozostawienie w firmie przy jej zbyciu wyrazów „spółka komandytowa", „spółka komandytowo-akcyjna", „spółka akcyjna" lub „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością" dopuszczalne jest wówczas tylko, jeżeli przedsiębiorstwo nabywa spółka tego samego rodzaju.

Wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub oddanie w użytkowanie winno być ujawnione przez dodanie do firmy nazwiska dzierżawcy lub użytkownika ze wskazaniem rzeczonego jego charakteru.

Art. 32.

Każdy handlujący winien podpisywać firmę, pod którą prowadzi przedsiębiorstwo zgodnie z podpisem, przechowywanym w rejestrze z wyjątkiem podpisów na aktach notarjalnych, które podlegają przepisom specjalnym.

W tym celu obowiązani są złożyć sądowi okręgowemu swoje podpisy: właściciele przedsiębiorstwa lub ich prawni zastępcy, osoby, uprawnione do zarządzania i rozrządzania majątkiem spółek lub stowarzyszeń i związków uznanych za handlowe, prokurent, pełnomocnik przedsiębiorstwa spadkowego (art. 44 i 45), kurator i syndyk upadłości, nadzorca sądowy, wreszcie likwidatorzy.

Podpisy mogą być przez nich bądź złożone osobiście do protokułu sądowego, bądź nadesłane. W ostatnim wypadku powinny być poświadczone przez notarjusza lub przez sędziego pokoju.

Art. 33.

Właścicielowi firmy na skutek jej zarejestrowania i ogłoszenia służy prawo wyłącznego z niej korzystania.

Używanie firmy winno być zgodne z jej zarejestrowanym brzmieniem pod rygorem kar pieniężnych.

Art. 34.

Korzystający z firmy nieprawnie obowiązany jest, oprócz wynagrodzenia szkód i strat, do zaniechania jej używania i może być do tego znaglony przez sąd rejestrowy bądź z urzędu, bądź na wniosek osób interesowanych.

Art. 35.

Kto w obrocie handlowym używa firmy w sposób, który umożliwia pomieszanie jej z firmą zarejestrowaną przez kogo innego, może być pociągnięty sądownie do zaprzestania używania oraz w wypadkach złej wiary — do wynagrodzenia szkód i strat.

ROZDZIAŁ III.

Prokura.

Art. 36.

Prokura uprawnia do wykonywania w imieniu właściciela przedsiębiorstwa i na jego rachunek czynności handlowych, sądowych i pozasądowych, wchodzących w zakres przedsiębiorstwa, oraz do podpisywania jego firmy.

Prokura ma skutki prawne wobec osób trzecich od daty zarejestrowania, a wcześniej tylko wówczas, gdy została udzielona za aktem urzędowym.

Art. 37.

Żadne ograniczenia prokury, nawet jawne z aktu jej udzielenia, nie mają mocy i skutku względem osób trzecich i nie ulegają zarejestrowaniu.

Wyjątek stanowią:

1) nabycie, zbycie, ścieśnienie i obciążenie nieruchomości oraz praw hipotekowanych i
2) zbycie przedsiębiorstwa.

Czynności tych prokurent nie może spełniać bez szczególnego pełnomocnictwa.

Art. 38.

Prokury odstępować nie można, co nie ubliża prawu prokurenta ustanawiania pełnomocników do poszczególnych czynności.

Art. 39.

Prokura może być udzielona jednej osobie, albo kilku osobom oddzielnie lub łącznie (prokura łączna).

Art. 40.

Prokurent podpisując firmę, dodaje do niej wzmiankę, oznaczającą prokurę i swój podpis.

Art. 41.

Prokurent nie ma prawa zajmować się czynnościami handlowemi tego samego rodzaju, co właściciel, ani na własny rachunek, ani na rzecz osób trzecich.

W razie niezachowania tego przepisu właściciel przedsiębiorstwa ma prawo żądać od pro-

kurenta wynagrodzenia szkód i strat lub odstąpienia mu interesu, zawartego na własny rachunek, i wydania zysków.

Art. 42.

Prokura nie ustaje z powodu śmierci, ubezwłasnowolnienia lub ograniczenia w czynnościach cywilnych właściciela przedsiębiorstwa albo zawarcia małżeństwa przez kobietę handlującą.

Art. 43.

O ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej,— stosują się do prokury analogiczne przepisy kodeksu cywilnego o pełnomocnictwie.

ROZDZIAŁ IV.

Otwarcie spadku.

Art. 44.

W razie śmierci lub pozbawienia praw stanu handlującego jednoosobowo — spadkobiercy i ich prawni zastępcy, a w razie śmierci lub pozbawienia praw stanu wspólnika firmowego — oprócz nich pozostali wspólnicy winni zawiadomić o tym właściwy sąd okręgowy.

Osoby te winny, o ile możności, oświadczyć jednocześnie celem zarejestrowania, kto i w ciągu jakiego czasu będzie w charakterze pełnomocnika przedsiębiorstwem spadkowem zarządzał, lub też oświadczyć o zawieszeniu przedsiębiorstwa. Zakres pełnomocnictwa określą spadkobiercy.

Oświadczenia tego rodzaju nie będą uważane za przyjęcie spadku.

Art. 45.

Jeżeli przedsiębiorstwo, odziedziczone przez nieletniego, ma być nadal prowadzone, rada familijna wybierze pełnomocnika do prowadzenia przedsiębiorstwa w imieniu nieletniego i określi zakres jego pełnomocnictwa.

Uchwała rady familijnej podlega zatwierdzeniu przez sąd okręgowy i winna być zarejestrowana.

Art. 46.

Przyłożenie pieczęci z powodu otwarcia spadku będzie wstrzymane, a pieczęcie już przyłożone będą zdjęte natychmiast po przedstawieniu sędziemu pokoju zaświadczenia sędziego rejestrowego o ustanowieniu pełnomocnika przedsiębiorstwa spadkowego (art. 44 i 45).

ROZDZIAŁ V.

Likwidacja.

Art. 47.

Likwidatorowie działają stosownie do zarejestrowanego statutu, umowy spółki, uchwały wspólników lub orzeczenia sądowego.

Art. 48.

Likwidatorowie, podpisując firmę, dodają do niej wzmiankę „w likwidacji" i swój podpis.

Art. 49.

Jeżeli w statucie, umowie spółki, uchwale wspólników lub orzeczeniu sądowem nie został wskazany sposób wyboru likwidatorów, wówczas likwidatorami będą:

w spółkach firmowych i komandytowych — wszyscy wspólnicy firmowi lub osoby wybrane przez nich większością głosów.

we wszystkich innych spółkach oraz stowarzyszeniach i związkach, uważanych za handlowe,—osoby wybrane większością głosów wszystkich wspólników względnie członków, obecnych na zgromadzeniu.

Spadkobiercy wspólnika przedstawiają łącznie osobę spadkodawcy.

Art. 50.

Jeżeli z jakichbądź powodów likwidatorowie nie mogli być powołani w sposób powyżej wskazany, w takim razie na żądanie strony interesowanej wyznaczeni będą przez właściwy sąd okręgowy.

Art. 51.

Likwidatorowie, o ile zakres ich czynności nie został określony w statucie, umowie spółki, uchwale wspólników lub orzeczeniu sądowem, mają prawo spełniać sądownie i pozasądownie wszelkie czynności zarządu i rozporządzania się majątkiem przedsiębiorstwa, zmierzajace do likwidacji, z wyjątkiem sprzedaży majątku nieruchomego z wolnej ręki i dokonywania nowych operacji, chyba że one byłyby potrzebne do likwidacji.

Art. 52.

Likwidator mianowany przez sąd może być w każdym czasie zastąpiony przez likwidatora z wyboru. O tej zmianie powinien być zawiadomiony sąd okręgowy przez złożenie protokułu wyborów.

Art. 53.

Do odwołania likwidatorów stosują się analogiczne przepisy o ich ustanowieniu (art. 49).

Z ważnych powodów sąd okręgowy, na wniosek osoby interesowanej, może odwołac likwidatorów.

ROZDZIAŁ VI.

Zbywanie przedsiębiorstw handlowych.

Art. 54.

Zbycie przedsiębiorstwa handlowego może być dokonane jedynie za aktem urzędowym.

Przed zarejestrowaniem akt zbycia niema skutków prawnych względem osób trzecich.

Art. 55.

Firma może być zbywana tylko łącznie z przedsiębiorstwem głównem.

Art. 56.

Akt zbycia winien zawierać:

1) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania zbywcy i nabywcy,
2) wymienienie przedmiotu, ceny kupna oraz warunków jej spłaty,

3) wykaz wszystkich wierzycieli z podaniem ich imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania, sumy wierzytelności, terminu jej płatności, wzmianki czy wierzytelność jest zasądzona lub zaskarżona, oraz czy zostaje przez nabywcę przejęta do zapłaty,
4) wzmiankę, czy przedmiotem zbycia jest również firma,
5) zastrzeżenie rozwiązania sprzedaży, jeżeli nabywca nie zapłaci ceny kupna, oraz zastrzeżenie przywileju na sprzedanym przedsiębiorstwie pod rygorem utraty w przeciwnym razie prawa rozwiązania sprzedaży (art. 1654 kod. cyw.) względnie zastrzeżenie przywileju (art. 7 1.5 prawa o przywilejach i hipotekach).
6. wzmiankę, czy wszystkie aktywa przedsiębiorstwa, względnie które z nich, przechodzą na własność nabywcy.

Zarejestrowanie danych ad 6 zastępuje doręczenie przelewu wszystkim dłużnikom, względnie dłużnikom wyszczególnionym w akcie zbycia (art. 1690 kod. cyw.).

Art. 57.

Zbywca lub nabywca obowiązany jest złożyć u sędziego rejestrowego przy zgłoszeniu zbycia do rejestru akt zbycia w pełnym brzmieniu lub w wyciągu, zawierającym dane z art. 56.

Akt ten lub wyciąg będzie przechowywany oddzielnie i nie jest dostępny do przeglądania.

Każdy wierzyciel przedsiębiorstwa może żądać od sędziego rejestrowego zaświadczenia, czy i z jaką wierzytelnością jest umieszczony w wykazie wierzycieli i czy wierzytelność jego została przejęta do zapłaty przez nabywcę, oraz jaka jest cena kupna i warunki jej spłaty.

Art. 58.

Wierzyciele przedsiębiorstwa mogą prowadzić egzekucję przeciwko nabywcy na majątku przedsiębiorstwa na podstawie wyroków uzyskanych przeciwko zbywcy, pod warunkiem przedstawienia zaświadczenia sędziego rejestrowego, że wierzytelność jest wymieniona w wykazie jako zasądzona lub zaskarżona i że nie jest przejęta do zapłaty przez nabywcę.

Art. 59.

Wobec wierzycieli przedsiębiorstwa nabywca odpowiedzialny jest z majątku przedsiębiorstwa.

Z całego swojego majątku i solidarnie ze zbywcą odpowiada nabywca wobec wierzycieli, objętych wykazem, w wypadkach następujących:

1) za wszystkie długi
   a) jeżeli pasywa przedsiębiorstwa przewyższają aktywa,
   b) jeżeli obraził na szkodę wierzycieli przedsiębiorstwa jakikolwiek przepis niniejszej ustawy, w szczególności jeżeli ukrył przeniesienie własności przedsiębiorstwa pod postacią zbycia poszczególnej jego części, pod postacią spółki albo w jakikolwiek inny sposób,
   c) jeżeli akt zbycia zawarty został między małżonkami, krewnymi w linji prostej bez ograniczenia, w linji bocznej do czwartego stopnia włącznie, między powinowatymi do trzeciego stopnia włącznie, między adoptującym a adoptowanym, wreszcie między domownikami,
2) za dług przyjęty w akcie zbycia wyraźnie do zapłaty,
3) za dług nieprzyjęty do zapłaty, jeżeli zaniedbał zawiadomić o tem w ciągu dni ośmiu od daty aktu zbycia listem poleconym wierzyciela nieprzejętego,
4) w razie wypłacenia zbywcy ceny kupna w gotówce — z wyjątkiem zadatku — przed terminem wskazanym w art- 62 lub po zgłoszonym sprzeciwie.

W wypadkach ad 1) b) c) od uznania sądu zależy pociągnięcie nabywcy do solidarnej odpowiedzialności ze zbywcą.

Art. 60.

Zbywca nie może odwoływać się do dobrodziejstwa terminu, jeżeli wierzytelność nie została przez nabywcę przejęta do zapłaty.

Art. 61.

Wierzyciel przedsiębiorstwa ma prawo:

1) sprzeciwienia się wypłacie ceny kupna, jeżeli wierzytelność jego nie jest zabezpieczona przywilejem, hipoteką lub zastawem i jeżeli nie został przyjęty do zapłaty przez nabywcę,
2) pierwszeństwa do zaspokojenia z majątku przedsiębiorstwa w ciągu jednego roku od daty zbycia przed wierzytelnościami nabywcy, powstałymi przed aktem zbycia.

Art 62.

Sprzeciw winien być zgłoszony w sądzie okręgowym, właściwym dla przedsiębiorstwa, w ciągu dni 15-tu od daty położonej na numerze gazety urzędowej, zawierającej ogłoszenie o zbyciu i winien zawierać wymienie wierzytelności i jej zasadę.

Art. 63.

Wpis sprzeciwu do rejestru nie podlega ogłoszeniu.

Natomiast sędzia rejestrowy zawiadamia o nim zbywcę i nabywcę niezwłocznie.

Art. 64.

Nabywca obowiązany jest w terminach, wskazanych w umowie zbycia, składać do depozytu sądowego na pokrycie należności sprzeciwiających się wierzycieli, stosownie do okoliczności, niewypłaconą jeszcze zbywcy całą lub część ceny kupna, która na zasadzie umowy winna być wypłacona zbywcy w gotówce.

Art. 65.

Przeciwko zarejestrowanemu sprzeciwowi może strona interesowana wystąpić ze sporem sądowym w ciągu dni 15-tu od terminu wyznaczonego do sprzeciwu (art. 62).

Art. 66.

Wpisy o sprzeciwie będą wykreślone z rejestru w razie cofnięcia sprzeciwu, zaspokojenia wierzyciela lub na zasadzie wyroku sądowego.

Art. 67.

Zbywca odpowiada za długi przedsiębiorstwa przejęte do zapłaty przez nabywcę przez lat trzy o ile z mocy innych przepisów odpowiedzialność jego nie ustaje wcześniej.

ROZDZIAŁ VII.

Postanowienia karne.

Art. 68.

Kto uzyskał świadomie fałszywy wpis do rejestru handlowego, ulegnie karze więzienia do roku jednego, o ile czyn jego nie podpada pod surowszy przepis kodeksu karnego.

Art. 69.

Zbywca lub nabywca przedsiębiorstwa handlowego, który zgłasza sędziemu rejestrowemu akt zbycia zawierający świadomie fałszywe dane (art. 56), ulegnie karze więzienia do roku jednego, o ile czyn jego nie podpada pod surowszy przepis kodeksu karnego.

Art. 70.

Kto świadomie używa nieprzysługującej mu firmy ulegnie na żądanie osoby interesowanej (art. 2[1] U. P. K.) karze aresztu lub grzywny do marek polskich 10.000.

Art. 71.

W wypadkach skazania za przestępstwa, określone w art. 68 do 70, może sąd na żądanie osoby interesowanej nakazać opublikowanie wyroku (art. 33 K. K.).

Przepisy przechodnie.

Art. 1.

Do czasu ustawodawczego uregulowania rejestru handlowego na całym obszarze Państwa Polskiego, dekret niniejszy obowiązywać będzie tylko na tym obszarze zaboru rosyjskiego, który znajduje się pod rządem kodeksu handlowego francuskiego.

Art. 2.

Dekret niniejszy wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od daty ogłoszenia w Dzienniku Praw Państwa Polskiego.

Art. 3.

Z dniem wejścia w życie dekretu o rejestrze handlowym tracą moc obowiązującą:

1) rozporządzenie Gen. Gub. Warszawskiego z dnia 1 listopada 1916 roku № 227 o rejestrze firmowym (Księga jawności handlowej) i firmach handlowych (Dz. Rozp. dla Gen. Gub. № 58) i rozporządzenia wykonawcze I, II Gen. Gub. Warszawskiego z dn. 19 grudnia 1916 r. № 239 i 240. (Dziennik Rozporządzeń dla Gen. Gub. Warszawskiego № 59),
2) art. 21, 23 ust. 2, 25, 29, 30, 42 do 46 i 66 do 70 k. h.
3) wszelkie inne przepisy sprzeczne z niniejszym dekretem.

Art. 4.

Art. 2 kodeksu handlowego otrzymuje brzmienie następujące:

„Każdy małoletni usamowolniony, jednej lub drugiej płci, mający lat 18 ukończonych, który zechce skorzystać z możności prowadzenia handlu, *art. 487 Kod. Cyw.* mu dozwolonej, nie będzie mógł przedsiębrać działań handlowych, ani być uważanym za pełnoletniego co do zobowiązań, przezeń w czynnościach handlowych zaciągniętych, o ile nie został uprzednio upoważniony przez ojca, lub w razie śmierci, pozbawienia własnej woli lub nieobecności ojca, przez matkę, a w braku ojca i matki przez uchwałę rady familijnej, potwierdzoną przez *trybunał cywilny*.

Upoważnienia udzielane małoletnim, którzy nie podlegają przepisom ustawy o rejestrze handlowym, wydawane być winny za aktem urzędowym.

Upoważnienia, udzielane małoletnim do prowadzenia handlu, nabierają mocy prawnej od daty zarejestrowania we właściwym sądzie okręgowym".

Art. 5.

Obowiązek zgłoszenia do rejestru dotyczy także danych, powstałych przed wejściem w życie niniejszego dekretu.

Art. 6.

Minister Sprawiedliwości wyda rozporządzenie wykonawcze do dekretu niniejszego.

Art. 7.

Minister Sprawiedliwości wyda w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z Ministrem Przemysłu i Handlu rozporządzenie o opłatach w postępowaniu rejestrowem.

Art. 8.

Firmy, powstałe przed wejściem w życie niniejszego dekretu, niezgodne z jego przepisami, mogą być używane nadal z wyjątkiem firm spółek akcyjnych i komandytowo-akcyjnych, które winny być uzupełnione dodatkiem „Spółka akcyjna", względnie „Komandytowo akcyjna", jeżeli określenie to nie jest zawarte pod jakąbądź formą w dotychczasowej firmie.

W razie dobrowolnej zmiany brzmienia dotychczasowej firmy lub sprzedaży przedsiębiorstwa mają w przedmiocie firmy zastosowanie przepisy niniejszego dekretu.

Dotychczasowe firmy jednobrzmiące mogą w drodze sądowej żądać zmian, mających na celu odróżnienie jednej od drugiej.

Art. 9.

Wpisy rejestrowe, dokonane w okręgu sądu apelacyjnego w Warszawie na zasadzie przepisów dotychczasowych pozostają w mocy.

Dan w Warszawie, d. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski*

Minister Sprawiedliwości:
(—) *Supiński*

„Dz. Pr. z dn. 8.2. 1919 r. № 14 poz. 164.

309.

DEKRET
o najwyższej Izbie Kontroli Państwa.

Na wniosek Rady Ministrów stanowię co następuje:

Art. 1.

W miejsce utworzonego postanowieniem Tymczasowej Rady Stanu z 10 sierpnia 1917 r. Urzędu Obrachunkowego utworzoną zostaje Najwyższa Izba Kontroli Państwa w Warszawie. Najwyższa Izba Kontroli Państwa jest władzą podległą bezpośrednio Naczelnikowi Państwa, samodzielną i powołaną do stałej a wszechstronnej kontroli dochodów i wydatków państwowych, prawidłowości administrowania majątkiem państwa oraz gospodarki instytucji, zakładów, fundacji i funduszów, tudzież jednostek samorządowych i miast wskazanych w art. 11. Pozatem Najwyższa Izba Kontroli Państwa kontroluje wszechstronnie wykonanie budżetu.

Wszelkie władze i urzędy państwowe cywilne i wojskowe, powyżej wymienione instytucje, jednostki samorządowe i miasta, obowiązane są stosować się do zarządzeń Najwyższej Izby Kontroli Państwa, wydanych w zakresie spraw, należących do jej kompetencji w taki sam sposób, jak do zarządzeń właściwego ministerstwa.

Art. 2.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa składa się z prezesa, wice-prezesa, oraz z członków kolegjum, noszących tytuł radców Najwyższej Izby Kontroli Państwa. Prezesa Najwyższej Izby Kontroli Państwa mianuje Naczelnik Państwa na wniosek Prezydenta Ministrów, zaś wiceprezesa i członków na wniosek prezesa Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

Innych urzędników Najwyższej Izby Kontroli Państwa mianuje prezes.

Członkowie kolegjum Najwyższej Izby Kontroli Państwa są nieusuwalni i podlegają ustanowionym dla sędziów przepisom dyscyplinarnym.

Instancją dyscyplinarną jest komplet Sądu Najwyższego złożony z trzech sędziów, z których jeden przewodniczy, zwiększony o 2 członków kolegjum Najwyższej Izby Kontroli Państwa, delegowanych przez jej prezesa. Funkcję prokuratora dyscyplinarnego pełni jeden z członków Najwyższej Izby Kontroli Państwa wyznaczony przez Najwyższą Izbę Kontroli Państwa.

Art. 3.

Ojciec i syn, teść i zięć, bracia i szwagrowie nie mogą być jednocześnie członkami kolegjum Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

Art. 4.

Prezes, wiceprezes i członkowie kolegjum Najwyższej Izby Kontroli Państwa nie mogą być członkami Sejmu.

Art. 5.

Prezes, wiceprezes i członkowie kolegjum Najwyższej Izby Kontroli Państwa nie mogą równocześnie zajmować innych urzędów, ani podejmować się ubocznych zajęć za wynagrodzeniem w jakiejkolwiek formie. W szczególności nie wolno żadnemu z nich uczestniczyć w zarządzie, radzie nadzorczej lub zawiadowczej przedsiębiorstw obliczonych na zysk. Co do innych urzędników Najwyższej Izby Kontroli Państwa ograniczenia podane będą w regulaminie.

Art. 6.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa obraduje kolegjalnie. Sprawy wymagające pełnego kompletu będą określone w regulaminie. Uchwały zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga Przewodniczący.

Art. 7.

Obradom kolegjum podlegają:

1. sprawy absolutorjum, dotyczące zamknięć rachunków państwa oraz tych związków samorządu, funduszów zakładów i instytucji, które podlegają kontroli Najwyższej Izby Kontroli Państwa (art. 11);
2. sprawy natury ogólnej, a więc ustanowienie lub zmiana ogólnych zasad kontroli, wydanie lub zmiana ogólnych rachunkowych i kasowych instrukcji i t. d.;
3. opinje dla władz centralnych;
4. sprawy, w których ujawnia się różnica zapatrywań między Najwyższą Izbą Kontroli Państwa a władzami centralnemi;
5. sprawy wniesione przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli Państwa;
6. sprawy, wskazane przez regulamin.

Art. 8.

Prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa ma prawo uczestniczyć w obradach Sejmu, komisji, wydziałów, komitetów sejmowych i t. d., referować wnioski Najwyższej Izby Kontroli Państwa, bądź osobiście, bądź przez swoich delegatów, oraz udzielać informacji i wyjaśnień.

Sejm może zażądać obecności prezesa Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

Art. 9.

Szczegółowe postanowienia o wewnętrznem urządzeniu, personelu i toku czynności Najwyższej Izby Kontroli Państwa unormuje regulamin wydany dekretem Naczelnika Państwa na wniosek prezesa Najwyższej Izby Kontroli Państwa w porozumieniu z Prezydentem Ministrów i Ministrem Skarbu.

Art. 10.

Prezes przedstawia corocznie etat Najwyższej Izby Kontroli Państwa Ministrowi Skarbu celem włączenia go do budżetu państwowego. Kontrola wykonania budżetu Najwyższej Izby Kontroli Państwa przysługuje Sejmowi.

Art. 11.

Kontroli Najwyższej Izby Kontroli Państwa podlegają:

1. wszystkie rachunki władz cywilnych i wojskowych, urzędów, zakładów i przedsiębiorstw państwa, wszystkie rachunki dotyczące majątku państwa;
2. wszystkie rachunki tych niepaństwowych instytucji, zakładów, fundacji i funduszów, które otrzymują dotację ze skarbu państwa, lub też których administracja prowadzona jest pod gwarancją skarbu państwa;
3. rachunki wydatków i dochodów, majątków i długów wyższych jednostek samorządowych oraz większych miast. Bliższe określenie jednostek samorządowych i miast, podlegających kontroli Najwyższej Izby Kontroli Państwa będzie wskazane w regulaminie (art. 9).

Art. 12.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa wykonywa kontrolę następującą:

A. Wszechstronną kontrolę wstępną czyli prewencyjną. O zastosowaniu i zakresie tej kontroli decyduje Najwyższa Izba Kontroli Państwa. Bliższe postanowienia zawierać będą regulamin i instrukcje wydane przez Najwyższą Izbę Kontroli Państwa.

Kotroli tej podlegają przedewszystkiem i bezwarunkowo:

a. wydatki na koszty wszelkiego rodzaju inwestycji państwowych, prowadzonych z funduszów Skarbu Państwa przez specjalnie dla tego celu zorganizowane komisje, złożone z funkcjonarjuszy państwowych (np. budowa dróg żelaznych i szosowych, mostów, kanałów, budowli koszarowych dla wojska lub gmachów o innem przeznaczeniu państwowem);
b. wydatki na dostawy dla wojska, na utrzymanie dróg i mostów, na roboty meljoracyjne i przy uspławnianiu rzek, na kupno lub zamianę nieruchomości, mających powiększyć majątek państwa, na przebudowę lub gruntowne odnowienie państwowych budowli;
c. wydatki tej samej co powyższe a) i b) natury, dokonywane przez instytucje, zakłady, fundacje i fundusze oraz jednostki samorządowe i miasta, wskazane w art. 11.

B. Niezależnie od kontroli wstępnej kontrolę następną czyli represyjną.

Kontrola ta ma być prowadzona nad rachunkami składanemi Najwyższej Izbie Kontroli Państwa, stosownie do zarządzeń i instrukcji, wydanych w porozumieniu z władzami centralnemi.

C. Kontrolę faktyczną kas i rachunkowości kasowych przez delegowanie na miejsce funkcjonarjuszów Najwyższej Izby Kontroli Państwa względnie funkcjonarjuszów wspomnianych poniżej (art. 20) Izb Kontroli Państwa.

Przy prowadzeniu kontroli Najwyższa Izba Kontroli Państwa rządzi się następującemi zasadami:

Sprawdza rachunkowy porządek i zgodność dowodów rachunkowych z zestawianiami i księgami rachunkowemi, dotyczącemi dochodów i wydatków skarbowych i zarządu majątkiem skarbowym, przestrzega oszczędności, gospodarczości i uczciwości w zarządzeniach, ujawnianych w badanych rachunkach. W tym celu bada dokładnie czy przy nabyciu, zamianie, użytkowaniu, sprzedaży lub wydzierżawieniu majątku skarbowego, przy wydobyciu dochodów i dokonywaniu wydatków przestrzegano ściśle zasad możliwie najlepszej gospodarki i jej celowości; czy dochody pobierano w przepisanych terminach i w należytych wysokościach, czy przestrzegano obowiązujących przepisów i regulaminów, czy pobierane czynsze nie są za nizkie, zakupione lub sprzedane przedmioty nabyto lub sprzedano po cenach właściwych i czy nie zachodzi potrzeba zmian w przepisach lub prowadzeniu gospodarki zarówno w kierunku formalnym jak i materjalnym.

Art. 13.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa ma prawo żądać od wszystkich podlegających jej kontroli władz, urzędów, instytucji, zakładów, fundacji i funduszów, oraz jednostek samorządowych i miast (art. 11) wyjaśnień do sprawdzenia rachunków i zestawień, a także nadesłania ksiąg, rejestrcw, dzienników i aktów.

Pewne rachunki, zwłaszcza dotyczące wydatków perjodycznych, których tytuł prawny został raz skontrolowany, wolno Najwyższej Izbie Kontroli Państwa wyłączyć od swojej rewizji i zlecić ją władzom administracyjnym, które w tym kierunku udzielać będą samoistnie absolutorjum. Najwyższa Izba Kontroli Państwa ma jednak i w tych razach prawo od czasu do czasu zażądać przedstawienia sobie rachunków i dowodów rachunkowych celem sprawdzenia i skontrolowania czy władze administracyjne rewidują je w sposób prawidłowy.

Art. 14.

W celu usunięcia dostrzeżonych braków, niedokładności lub nieprawidłowości ma Najwyższa Izba Kontroli Państwa wydać stosowne zarządzenia, w szczególności może żądać pociągnięcia winnego do odpowiedzialności materjalnej. O zarządzeniach swych zawiadamia jednocześnie właściwą władzę. Do wykonania tych zarządzeń Najwyższa Izba Kontroli Państwa wyznacza terminy podług swego uznania. W razie niezastosowania się do wyznaczonego terminu mocen jest Prezes przedstawić sprawę Naczelnikowi Państwa.

Art. 15.

W razie stwierdzenia braku w gotówce, zapasach, ubytku majątku i t. p. Najwyższa Izba Kontroli Państwa ma prawo zawiesić w czynnościach podejrzanych funkcjonarjuszy i donieść o tem zwierzchniej władzy.

Na wypadek stwierdzenia złej woli w gospodarce obowiązany jest prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa względnie upoważniony przez niego delegat zrobić bezzwłoczne doniesienie do prokuratora przy równoczesnem powiadomieniu o tem zwierzchniej władzy.

W sprawach wojskowych odnośne postępowanie określi regulamin (art. 12).

Art. 16.

Wszystkie czynności delegatów Najwyższej Izby Kontroli Państwa będą stwierdzane protokularnie.

Art. 17.

Władze centralne wydając, zmieniając lub uchylając rozporządzenia, które dotyczą dochodów, wydatków, długów, lub majątku państwa względnie jednostek samorządowych, obowiązane są jednocześnie uwiadomić o tem Najwyższą Izbę Kontroli Państwa, o ile zaś chodzi o nowe przepisy kasowe lub rachunkowe, to takowe mogą być wydane tylko w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli Państwa.

Przepisy dotyczące formy rocznych zamknięć i absolutorjum wydaje Najwyższa Izba Kontroli Państwa w porozumieniu z zainteresowanemi Ministerstwami. W razie różnicy zdań rozstrzyga zapatrywanie Najwyższa Izba Kontroli Państwa.

Art. 18,

Wszystkie zamknięcia roczne z gospodarki, podlegającej kontroli Najwyższej Izby Kontroli Państwa (art. 11) powinny być Najwyższej Izbie Kontroli Państwa przedstawione z załącznikami najpóźniej w ciągu 4 miesięcy, licząc od ostatniego dnia ubiegłego okresu gospodarczego. Najwyższa Izba Kontroli Państwa sprawdza je i, o ile chodzi o gospodarstwo państwowe, przedstawia Władzy Najwyższej i Sejmowi wraz z sprawozdaniem i ze swemi uwagami.

Odnośnie do innych gospodarstw, wymienionych w art. 11, Najwyższa Izba Kontroli Państwa przesyła jeden egzemplarz swych uwag tej instytucji, której rachunki sprawdzone zostały, drugi egzemplarz właściwym Ministerstwom.

Art. 19.

W sprawozdaniu, przeznaczonem dla Sejmu, winna Najwyższa Izba Kontroli Państwa wyraźnie nadmieniać:

a. czy i o ile w dziale dochodów i wydatków poszczególne rubryki i tytuły różnią się od budżetu i dlaczego;

b. czy i w jakich kwotach oraz z jakich powodów zdarzyły się przekroczenia lub zaoszczędzenia kredytów względnie zwiększenia lub zmniejszenia dochodów budżetem przewidzianych, oraz czy wynikające z porównania z budżetem różnice zostały w sposób przez Konstytucję przewidziany dodatkowo zatwierdzone.

Art. 20.

Jako organy Najwyższej Izby Kontroli Państwa przeznaczone do wykonywania kontroli na podstawie tych samych przepisów co Najwyższa Izba Kontroli Państwa, utworzone będą rozporządzeniami prezesa Najwyższej Izby Kontroli Państwa w porozumieniu z Prezydentem Ministrów Izby Kontroli Państwa. Rozporządzenia te dotyczyć będą zwłaszczca liczby, siedziby i zakresu działania tych organów. Od zarządzeń Izb Kontroli Państwa przysługuje prawo odwołania do Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

Art. 21.

Wykonanie dekretu niniejszego polecam Prezydentowi Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Dan w Warszawie, dnia 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydet Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski*

Minister Skarbu:
(—) *Dr. Englich.*

„Dz. Pr.“ № 14 z 8.II 1919 r. poz. 183.

310.

DEKRET
o nieuważnieniu koncesji na budowę i odbudowę kolei żelaznych lub na roboty dotyczące żeglugi rzecznej, nadanych przez b. rząd rosyjski i b. władze okupacyjne.

Art. 1.

Wszystkie osoby, towarzystwa i instytucje posiadające koncesje b. rządu rosyjskiego i b. władz okupacyjnych na budowę lub odbudowę kolei żelaznych, magistralnych i dojazdowych lub na roboty tyczące się żeglugi rzecznej na obszarach b. Królestwa Kongresowego, winny przedstawić te koncesje, umowy i zobowiązania do Ministerstwa Komunikacji w ciągu dwu miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego.

Art. 2.

Koncesje, umowy i zobowiązania, w terminie wskazanym nie złożone, ulegają unieważnieniu.

Art. 3.

Minister Komunikacji, po rozważeniu koncesji, umów i zobowiązań, o których mowa powyżej, w Komisji z udziałem przedstawicieli Ministerstw: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Skarbu, przedstawia je do Rady Ministrów na zatwierdzenie lub unieważnienie, lub też dokonanie w nich niezbędnych zmian.

Art. 4.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Praw.

Dan w Warszawie, dnia 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*

Kierownik Ministerstwa Komunikacji:
(—) *J. Eberhardt.*

„Dz. Pr.“ z dn. 8.II 1919 r. № 14, poz. 195.

III.

311.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych o ponownem zarządzeniu wyborów do rad miejskich w Będzinie i Zawierciu.

Art. 1.

W myśl art. 9-go Dekretu o wyborach do rad miejskich na terenie b. Królestwa Kongresowego z dn. 13 grudnia 1918 r. i art. 50-go Regulaminu Wyborczego do rad miejskich z d. 17 grudnia 1918 r. zarządzam ponowne wybory do rad miejskich w Będzinie i Zawierciu.

Art. 2.

Za dzień zarządzenia wyborów dla powyższych dwóch miast uważać należy dzień 16 kwietnia.

Art. 3.

Dni świąteczne nie powodują opóźnienia rozpoczęcia ani ukończenia terminów, przewidzianych w Regulaminie wyborczym do rad miejskich; Komitety Wyborcze Główne i Miejscowe winny być czynne również w dni świąteczne.

Warszawa, dn. 11 kwietnia 1919 r.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *S. Wojciechowski.*

Szef Sekcji Samorządowej
(—) K. Sienkiewicz

IV.

312.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych i Prezydentów miast w sprawie zorganizowania przez Ministerstwo Zdrowia Publicznego nadzoru mieszkaniowego.

Na mocy przepisów „o ustanowieniu państwowego nadzoru mieszkaniowego“, zatwierdzonych przez Naczelnika Państwa w dniu 11 stycznia 1919 r. „Dziennik Praw № 7“, wykonanie państwowego nadzoru mieszkaniowego oddaje się Wydziałowi Hygieny i Inspekcji Mieszkań Ministerstwa Zdrowia Publicznego i jego organom.

Zakres działań Wydziału Hygieny i Inspekcji Mieszkań określa art. 3 rzeczonych przepisów.

Do wykonywania nadzoru mieszkaniowego Wydział Hygieny i Inspekcji Mieszkań powołał narazie 5-iu Inspektorów mieszkaniowych, a mianowicie pp.:

Dr. Ludwika Szulcego na okręg I—Warszawa, Al. Belwederska, gmach Pokadecki;

Inż. Alfreda Lustgartena na okręg II—Łomża;

Adw. Ludwika Rogowskiego na okręg III—Piotrków;

Dr. Napoleona Czarnockiego na okręg IV—Kielce;

Inż. Tadeusza Kraffta na okręg V — Lublin.

Zgodnie z powyższym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zleca Panu, aby podległe Mu organy zwracały się w sprawach nadzoru mieszkaniowego do Wydziału Hygieny i Inspekcji Mieszkań, względnie do okręgowych Inspektorów mieszkaniowych.

Warszawa, d. 4/IV 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
(—) *K. Sienkiewicz.*

313.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Powiatowych Komisarzy Rządowych w sprawie utworzenia związku zawodowego robotników folwarcznych oraz jego działalności.

W ostatnich czasach powstały rozmaite zrzeszenia, mające na celu obronę i popieranie interesów ekonomicznych i kulturalnych pracowników jednej lub pokrewnych gałęzi. Te zrzeszenia nie zostały jednak w przeważnej części dotychczas w sposób prawny zarejestrowane, jakkolwiek istnieje dekret w predmiocie tymczasowych przepisów o pracowniczych związkach zawodowych, który zawiera bliższe postanowienia co do rejestracji tych związków i warunków, jakie statut takiego związku winien zawierać.

Ponieważ związki zawodowe niezarejestrowane uchylają się z pod kontroli państwowej, poleca się Panom zwrócenie bacznej uwagi na istniejące i tworzące się pracownicze związki zawodowe i dołożenie starań ze swej strony, aby związki takie w najbliższej przyszłości przystosowały się do przepisów powyżej wspomnianego dekretu, do czego w myśl § 16 tego dekretu są zobowiązane.

Warszawa, d. 5.IV 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

Drukiem F. Wyszyńskiego i S-ki, Warszawa, Zgoda № 5.